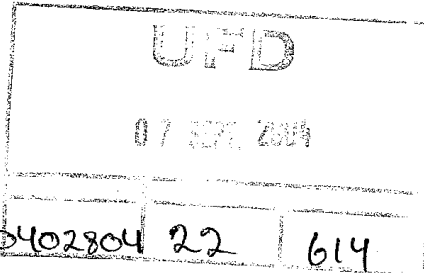

norsk lektorlag

Utdannings- og forskningsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo

Oslo, 03.09.04

Høring om forslag om endringer i forskrift om opptakskrav til grunnutdanninger ved universiteter og høyskoler, § 8 Spesielle opptakskrav.

Norsk Lektorlag støtter departementets forslag, alternativ 2, om karakter 4 i norsk og matematikk som minstekrav ved opptak til allmennlærerutdanningen. Sekundært foreslår Norsk Lektorlag en noe skjerpet variant av departementets forslag 5: minimum 40 skolepoeng kombinert med gjennomsnittlig minstekrav 3,5 i karakter i norsk og matematikk.

Norsk Lektorlag mener det er høyst nødvendig å stille spesielle krav til dem som skal bli lærere ut fra følgende hensyn:

Tilpasset opplæring for alle.

Opplæringsloven gir alle elever rett til tilpasset opplæring. Dette krever at lærerkorpset holder et generelt høyt nivå slik at ulike barns talenter og faglige potensiale gjenkjennes og verdsettes. Dette gjelder også spesielt begavede barn som kan føles som en trussel dersom lærerpersonalet ikke har høye faglige kvalifikasjoner.

Lederskap både faglig og sosialt.

Læreren lederskap i elevgruppen forutsetter at lærer er minst middels intelligent og generelt intellektuelt oppegående, og lærers utfordringer på dette området vil forsterkes jo høyere opp man kommer i alderstrinn og faglig nivå. En faglig svak lærer vil måtte bruke oppmerksomhet på egen faglig oppdatering og på å forsvare eller tildekke egen svakhet, i stedet for å konsentrere seg fullt om elevenes læring og om de sosiale og kommunikative forhold elevene mellom. Læreren skal dessuten være et språklig forbilde for elevene. Da må læreren beherske et språklig nivå og et begrepsapparat som ikke er mindre avansert og voksent enn det elever fra hjem med høyt utdannede foreldre kjenner til, og som de også møter i faglitteraturen.

Oppslutningen om en felles offentlig skole avhenger av kvalitet.

Dersom den offentlige skolen skal kunne forsvare sin posisjon som en felles skole for det store flertall av befolkningen, må skolen imøtekomme krav fra stadig flere og bedre utdannede foreldre, og den må kunne gi et godt tilbud også til de 5-6 faglig sett mest viderekommende elevene i hver klasse/gruppe. Dette kan ikke skje dersom lærerutdanningen, og dermed skolens personale, blir et utdanningsmessig B-lag.

Adresse: Keysergate 5
0165 OSLO

Internettisider:
www.norsklektorlag.no

E-post:
sekretariatet@norsklektorlag.no

Tlfnr 23 32 79 94
Faksnr. 23 32 79 90
Lederens mobtlf. 913 27 691
Generalsekretærens mobtlf. 481 71 611

Organisasjons.nr.: 879 495 512

Vurderingssystemet tilsier at karakteren 3 uttrykker svak middels.

Norsk Lektorlag slutter seg til departementets vurdering at fagene norsk og matematikk er spesielt viktige, både som egne fag og som redskapsfag for alle andre fag. Vi er enige i at gode kunnskaper og ferdigheter i norsk og matematikk gir et grunnleggende begrepsapparat som trengs for å undervise.

Karakter 4 i norsk og matematikk gjenspeiler i dagens praksis ikke et høyt krav. Dagens videregående skole er ikke lenger en utvalgsskole og har en vurderingsskala for prestasjonene til hele ungdomskullet. I følge vurderingsterminologien tilsvarer karakter 3 "svak middels" grad av måloppnåelse i faget og karakter 4 "høy middels" grad av måloppnåelse. Dagens faglige mål og standarder er så tøyelig beskrevet at "middels" relateres til gjennomsnittlig prestasjon i dagens elevkull. Dette blir tydelig ved sentralgitte eksamener, der sensorene i flere år har følt seg instruert til å heve karakterene slik at gjennomsnittsnivået (tilsynelatende) blir bedre. Dersom vi har ambisjoner om å rekruttere lærere som holder et generelt nivå over middels, er det derfor logisk å legge minstekravet ved karakter 4.

Norsk Lektorlag ser det positive i argumentene for å trekke inn skolepoeng i minstekravene. Det kan derfor være et alternativ å kombinere et krav om minst 40 skolepoeng kombinert med et minstekrav på minimum gjennomsnittskarakter 3,5 i norsk og matematikk.

Man bør ikke sette lave minstekrav av kortsiktig hensyn til enkelte høgschooler.

De eventuelle ulemper som strengere opptakskrav medfører, er alle til sammen mindre skadelige for skolen og samfunnet enn om man lar dagens utvikling fortsette. En eventuell midlertidig mangel på kvalifiserte lærere er langt å foretrekke framfor å uteksaminere faglig sett svake lærere.

Norsk Lektorlag har pekt på at de faglige minstekravene for å oppnå studiekompetanse generelt er lave. I praksis vil det si at mange av dem som i dag går ut av videregående skole, ikke har reell studiekompetanse selv om vitnemålet deres tilsier at de skulle ha det.

St.meld.nr.30s vedtak om skjerpede fagkrav til studiekompetanse kan på lengre sikt føre til bedre kvalifikasjoner i matematikk og språk. Et vurderingssystem som setter tydeligere faglige standarder vil også kunne bidra til høyere faglig kvalitet. Virkningen vil imidlertid komme for seint, for det haster med å gjøre noe med lærerrekutteringen. Inntil kravene til generell studiekompetanse virkelig er hevet, og dette er påvist i bedre resultater, er det derfor nødvendig med spesielle krav til dem som skal bli lærere.

Ledig høgschoolkapasitet kan gi stimulere til bedre videre- og etterutdanningstilbud.

Dersom enkelte høgschooler opplever rekrutteringssvikt som en følge av denne ordningen, vil det være en fordel at svikten kommer samlet og tydelig. Alle parter er tjent med at dette problemet møtes med åpne øyne. Norsk Lektorlag foreslår at ledig kapasitet ved høyskolene som følge av nye opptakskrav omstilles og utnyttes til videreutdanning av lærere. Lærere som i dag underviser i norsk, matematikk og engelsk på ungdomstrinnet, og som har mindre enn 60 studiepoeng i sitt fag, bør få tilbud om oppgradering.

Gro Elisabeth Paulsen

Gro Elisabeth Paulsen

Leder

Norsk Lektorlag

Adresse: Keyersgate 5
0165 OSLO

Internettisider:
www.norsklektorlag.no

E-post:
sekretariatet@norsklektorlag.no

Tlfnr 23 32 79 94
Faksnr. 23 32 79 90
Lederens mobtlf. 913 27 691
Generalsekretærens mobtlf. 481 71 611

Organisasjons.nr.: 879 495 512